ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.11.2025 г.
COM(2025) 695 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно оценката на Директива 2011/16/ЕС на Съвета относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане

{SWD(2025) 365 final}

1. Въведение

ЕС остава ангажиран със засилването на борбата срещу трансграничните данъчни измами, укриването и избягването на данъци, за да се гарантира, че в ЕС се плаща справедлив обем данъци. За тази цел е необходимо ефективно сътрудничество между данъчните администрации на държавите членки.

Правилата за пряко данъчно облагане се регулират предимно на национално ниво, но предприятията, функциониращи в глобализирана икономика, имат по-големи възможности да се възползват от несъответствията между правилата, за да прехвърлят печалби и да избягват данъчно облагане, като по този начин увреждат данъчните основи на други държави. Увеличаващата се мобилност на хората и капитала улесни работата и инвестициите на отделни индивиди в други държави — членки на ЕС. Тази променяща се среда поставя постоянни предизвикателства пред данъчните администрации, тъй като данъкоплатците в ЕС обикновено са длъжни да декларират глобалните си доходи в държавата си на пребиваване. При тези обстоятелства националните данъчни администрации не могат да действат ефективно самостоятелно, така че е необходимо сътрудничество в целия ЕС.

След приемането на Директива 2011/16/ЕС (ДАС или ДАС1) е постигнат значителен напредък в предоставянето на всеобхватни хармонизирани инструменти на държавите членки, за да се гарантира, че те могат да си сътрудничат ефективно в областта на прякото данъчно облагане. Тези инструменти включват обмен на информация (при поискване, автоматичен и спонтанен), както и други инструменти за сътрудничество (присъствие в административните служби или по време на административни разследвания, паралелни проверки и съвместни ревизии).

Въвеждането на **автоматичен обмен на информация (АОИ)** т.е. систематичното съобщаване на предварително определена информация от данъчната администрация на държава членка на данъчната администрация на друга държава членка без предварително искане **е едно от най-значимите развития в административното сътрудничество.**

ЕС е лидер в това отношение и от 1 януари 2015 г. насам автоматично се обменя информация по пет категории за доходи и капитал, т.е. доходи от трудови правоотношения, пенсии, директорски възнаграждения, животозастрахователни продукти и собственост и доходи от недвижимо имущество (ДАС1)[1]. Това е информация, която данъчните органи по принцип би трябвало да имат в системите си, и малко или повече е лесно достъпна за тях. Оттогава ДАС беше изменена, за да се разшири обхватът на АОИ в съответствие с международните развития и да бъдат включени: (i) информация за финансови сметки (ДАС2)[2]; (ii) данъчните становища във връзка с трансгранични сделки и предварителните споразумения за ценообразуване (ДАС3)[3]; (iii) отчети по държави (CbCR) (ДАС4)[4]; (iv) подлежащи на

[1] ДАС1 АОИ, първи обмен до 30. 6. 2015 г. за 2014 г.
[2] ДАС2, първи обмен до 30. 9. 2017 г. за 2016 г.
[3] ДАС3, първи обмен до 30. 9.2017 г., централна директория в употреба от януари 2018 г.
[4] ДАС4, първи обмен до 30. 6. 2018 г. за 2016 г.

оповестяване трансгранични договорености, за които се подозира избягване на данъци (ДАС6)[5]; (v) доходи, получени от платформи (ДАС7)[6]; и (vi) криптоактиви и електронни пари (ДАС8)[7]. Други изменения упълномощават данъчните органи да осъществяват достъп до определена информация за борба с изпирането на пари (ДАС5) и разширяват обхвата на АОИ, за да включва авторски и лицензионни възнаграждения, дивиденти, които не са в попечителска сметка, и трансгранични становища, свързани с физически лица. Последното изменение (ДАС9)[8] предвижда обмен на информация, изисквана от Директивата за втория стълб.

Разширяването на обхвата на АОИ след ДАС1 беше съчетано с въвеждането на **хармонизирано задължение за предоставяне на информация** за специфични категории субекти (напр. финансови институции, многонационални предприятия, данъчни посредници, оператори на цифрови платформи и др.), които са задължени да предоставят информация на своите данъчни администрации, за да могат те от своя страна да я обменят помежду си. Информацията се обменя между държавите членки, като се използват **общи ИТ схеми и общи ИТ инфраструктури**, които се осигуряват от Комисията и гарантират поверителност и неприкосновеност на данните. Въпреки че информацията обикновено се обменя на двустранна основа, когато става въпрос за ДАС3, ДАС6 и ДАС8, тя се обменя чрез централна директория, до която всички държави членки имат достъп.

2. Заключения от оценката

В член 27 от ДАС се изисква Европейската комисия да представя доклад за прилагането ѝ до Европейския парламент и Съвета на всеки пет години от 1 януари 2013 г.

В края на 2017 г. Комисията публикува своя първи многогодишен доклад за ДАС. Това беше последвано от доклад за автоматичния обмен на информация през декември 2018 . Комисията публикува първата изчерпателна оценка за ДАС през 2019 г., която обхваща периода 2013—2017 г. Основните констатации от оценката бяха, че (i) разпоредбите на ДАС са били приложени, но не всички мерки са били приложени ефективно; (ii) обменът на информация по силата на ДАС значително е увеличил количеството данни, с които разполагат данъчните администрации, но капацитетът им за управление на тези данни не се е увеличил със същата скорост; и (iii) оценката на ползите беше изключително ограничена поради липсата на налична статистическа информация.

Вторият доклад за оценка е за периода от **2018** до **2023 г**. Той е подкрепен от придружаващ работен документ на службите на Комисията (SWD), който се основава на констатациите от външно проучване, резултатите от публични и целенасочени консултации, проведени от Комисията, данни, предоставени от държавите членки, и данни от други източници, като например резултатите от съответната работа, извършена по програмата „Фискалис“ на Комисията.

[5] ДАС6, първи обмен до 31. 8. 2020 г.
[6] ДАС7, първи обмен до 29. 2. 2024 г. за 2023 г.
[7] ДАС8, първи обмен до 30. 9. 2027 г. за 2026 г.
[8] ДАС9, първи обмен до 1. 12. 2026 г. за 2024 г.

Обхватът на настоящата оценка включва всички изменения на **ДАС до ДАС6 включително**. За ДАС7 е предоставена само информация с качествен характер, тъй като първите съответни обмени са се състояли едва през февруари 2024 г. и следователно пълна статистическа информация все още не е налична. В тази оценка не се вземат предвид по-късни изменения на ДАС. Освен това в резултат на измененията на член 27, параграф 2 от ДАС, въведени с ДАС8, настоящата оценка обхваща и значението на типичните белези на ДАС6 за обмена на информация относно потенциално вредни трансгранични споразумения.

Заключението от оценката е, че ДАС осигурява **стабилна, развиваща се и относително гъвкава правна рамка,** която улеснява **тясното административно сътрудничество** между данъчните органи на държавите членки. Като цяло механизмите на ДАС са допринесли **ефективно** и **ефикасно** за укрепване на способността на държавите членки да се борят с данъчните измами, укриването и избягването на данъци. Рамката за сътрудничество, предоставена в ДАС, работи ефикасно, но това се случва на цената на **значителни усилия и инвестиции** от страна на различните заинтересовани страни, по-специално данъчните органи на държавите членки и бизнеса. Като цяло ДАС е **съгласувана** с други свързани инициативи на ЕС и международни инициативи, осигурява **добавена стойност от ЕС** в сравнение с националните или двустранните решения и все още е с голяма **значимост** като интервенция в областта на политиката.

По долу е предоставен преглед на **основните резултати** от оценката на всеки от петте критерия за по-добро регулиране.

Ефективност

Заключението от оценката е, че ДАС е улеснила обмена на **значителни обеми информация**, **която все по-често се съпоставя и използва от данъчните органи** както за целите на оценката и контрола на риска, така и за насърчаване на доброволното спазване на данъчното законодателство от страна на данъкоплатците, което има положителен ефект върху данъчните основи и приходите на държавите членки.

Навременността, пълнотата и качеството на информацията са трите основни определящи фактора за ефективност, тъй като те влияят върху способността на държавите членки да използват получената информация. Анализът показва, че особено информацията, получена от обмена по линия на ДАС1 и ДАС2, е като цяло навременна, пълна и с добро качество, което подобрява капацитета на данъчните органи да наблюдават трансграничните дейности.

Що се отнася до ДАС3 и ДАС4, макар обменената информация като цяло да е навременна, съществуват някои проблеми, свързани с пълнотата на информацията, по-специално поради непълните данъчни идентификационни номера и недостатъчните подробности в резюметата на предварителните трансгранични решения. Установени са и някои проблеми във връзка с качеството и пълнотата на информацията по ДАС6.

Ефикасност

ДАС демонстрира положително съотношение между разходите и ползите, като **разходите, свързани с ДАС, са съизмерими с генерираните ползи**.

Годишните повтарящи се разходи и **административните тежести**, свързани с функционирането на ДАС, се оценяват приблизително на **646 млн. евро** за всички заинтересовани страни (т.е. частните заинтересовани страни и данъчните органи).

Голяма част от административната тежест се понася от бизнеса (**604 млн. евро**), като най-големият дял е свързан със задълженията за предоставяне на информация по ДАС2 (**550 млн. евро**). Годишната тежест за данъчните органи е приблизително **42 млн. евро,** като по-голямата част от това е свързана с АОИ. Най-голям разход за данъчните органи се генерира по ДАС1 и ДАС2.

Общите **ползи** от ДАС се изчисляват на около **6,8 млрд. евро на година.**

По-конкретно, като се имат предвид централните прогнози, се очаква АОИ по ДАС1 и ДАС2 да генерира около 1,2 милиарда евро годишни доходи от данъци в ЕС, докато ДАС4 се очаква да допринесе с допълнителни 5,6 милиарда евро данъчни приходи на година. Тези доходи се разпределят към националните данъчни органи.

Съгласуваност

Заключението от оценката е, че ДАС е **силно** съгласувана **с други свързани инициативи на ЕС** и че допълва целите на други мерки на ЕС, насочени към борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма (Директивата за борба с изпирането на пари) и измамите с ДДС (Регламент (ЕС) 904/2010 на Съвета). В него също се отбелязва, че би могло да се проучат допълнителни полезни взаимодействия с тези мерки.

ДАС също така е **широко съгласувана** със стандартите за предоставяне и обмен на информация, разработени на **международно ниво.** Това съгласуване гарантира съгласуваност в подхода, който държавите членки възприемат по отношение на спазването на международното данъчно законодателство. Чрез съгласуваност с международните стандарти ДАС улеснява интеграцията на усилията в по-широко международно данъчно сътрудничество, като по този начин повишава ефективността си в ограничаването на укриването и избягването на данъци в световен мащаб.

Добавена стойност от ЕС

ДАС **осигурява значителна добавена стойност от ЕС**, като установява хармонизирана рамка за данъчно сътрудничество, която по обхват и ефективност надминава други съществуващи национални или двустранни решения.

Първо, ДАС улеснява всеобхватното споделяне на данни между всички държави членки по начин, който е напълно съобразен с разпоредбите на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД).

Второ, като въвежда задължителен автоматичен обмен на информация, ДАС гарантира, че всички държави членки имат достъп до критична данъчна информация. Това значително намалява възможностите за стратегии за избягване на данъци, при което се експлоатират неравенствата между националните данъчни системи, и повишава прозрачността в целия ЕС.

Трето, общите инфраструктури за ИТ, създадени по силата на ДАС, рационализират процесите на обмен, намалявайки административната тежест, разходите и неефективността, свързани с двустранните споразумения. Тази организация също така укрепва взаимното доверие и сътрудничеството между данъчните органи.

Накрая, по отношение на международните стандарти ДАС осигурява координиран подход към изпълнението и прилагането, който защитава функционирането на вътрешния пазар.

Целесъобразност

ДАС продължава да има **високо ниво на актуалност и критична значимост** за борбата с укриването и избягването на данъци и агресивното данъчно планиране, тъй като представлява гъвкав инструмент, който позволява интегриране на нови области за сътрудничество и нов обмен на информация, когато възникне такава необходимост.

С тенденцията, при която икономиките стават все по-взаимосвързани, появяват се нови бизнес модели и широко се разпространяват цифрови платформи, традиционните данъчни системи са изправени пред нови пречки при проследяването на доходите и осигуряването на съответствие. С постоянното си развитие за включване на нови компоненти като ДАС7, с която вниманието се насочва към доходи от онлайн платформи, или ДАС8, с която се гарантира прозрачност в областта на криптоактивите, директивата остава значима и ефективна за справяне с новите предизвикателства, породени от съвременната икономическа действителност.

Освен това съгласуваността на ДАС с глобалните стандарти гарантира, че целите на ДАС допълват международните усилия за създаване на равнопоставени условия на конкуренция в областта на спазването на данъчното законодателство в световен мащаб. По този начин ДАС не само подобрява способността на държавите — членки на ЕС, да се борят с укриването и избягването на данъци, но също така прави позицията на ЕС в глобалните данъчни политики по-силна.

3. Извлечени поуки

С оценката се изтъкват следните извлечени поуки.

Правната рамка на ДАС е стабилна, но фрагментацията на прилагането в целия ЕС увеличава административната тежест върху бизнеса

Заключението от оценката е, че правната рамка на ДАС е стабилна, но честотата на измененията от 2011 г. насам е направила правния текст по-сложен и по-малко лесен за ползване.

Настоящата оценка е първата възможност за задълбочен анализ на ДАС 6. Това от своя страна доведе до най-голям обем обратна връзка от заинтересованите страни. Заинтересованите страни от частния сектор и данъчните органи са съгласни, че ДАС6 е най-трудната за прилагане част от ДАС поради нейната сложност и възможността за различно тълкуване от държавите членки. С времето някои проблеми може да намалеят (напр. прекомерно и недостатъчно предоставяне на информация), но е малко вероятно те да изчезнат напълно поради липсата на хармонизация на данъчната политика в рамките на ЕС. Следва също да се отбележи, че някои разпоредби (напр. „тестът за основна полза“ и някои типични белези) са формулирани в общ смисъл, за да се осигури достатъчно покритие на всички потенциално вредни трансгранични споразумения. Това създава тълкувателни затруднения както за държавите членки, така и за посредниците, което води до непоследователно прилагане на ДАС и следователно до проблеми с правната сигурност и равнопоставените условия на конкуренция, което от своя страна увеличава административната тежест. Европейската сметна палата (ЕСП) също така подчертава непоследователното прилагане на ДАС6 в своя специален доклад от ноември 2024 г. на тема „Борба с вредните данъчни режими и избягването на корпоративното данъчно облагане“. Накрая, заинтересованите страни от бизнеса и данъчните администрации в по-малка степен считат, че някои от типичните белези на ДАС6 вече не са подходящи за целта си.

Рамката за санкции за неспазване на задълженията за предоставяне на информация съгласно ДАС се различава значително между държавите членки

Член 25а от ДАС изисква от държавите членки да въведат „ефективни, пропорционални и възпиращи санкции“ за неспазване на изискванията на ДАС2, ДАС4 и ДАС6 от страна на предоставящите информация юридически и физически лица.

В специалния си доклад от януари 2021 г. на тема „Обмен на данъчна информация в ЕС“ ЕСП подчертава риска от това, че санкциите, прилагани от държавите членки, не създават достатъчен възпиращ ефект, за да се гарантира пълно спазване на изискванията за предоставяне на информация по ДАС2. Комисията анализира режимите за санкции на държавите членки като част от оценката на въздействието на ДАС8 и направи предложение като част от ДАС8 за въвеждане на минимални санкции за неспазване на задълженията за предоставяне на информация. Съветът обаче не прие това изменение.

Заключението от оценката е, че проблемът продължава да е значим. Специалният доклад на ЕСП от ноември 2024 г. подкрепя това заключение. ЕСП препоръча Комисията да започне производства за установяване на нарушения в случаите, когато има достатъчно доказателства, че държавите членки прилагат явно неадекватна система за санкции за нарушения на ДАС6.

Качеството на данните се подобри, но идентифицирането на данъкоплатците все още е проблем при някои обмени

Качеството на данните се подобри между 2018 и 2023 г., особено по отношение на ДАС1 и ДАС2, а това се отбелязва като едно от най-значимите развития от предишната оценка насам. Що се отнася до ДАС3 и ДАС6 основният проблем е използването на абстрактни данни, получени във формат на свободен текст.

Специално за ДАС6 схемата за предоставяне на информация не изисква идентифицирането на държави извън ЕС, участващи в трансгранично споразумение. Следователно за държавите членки е трудно да установят дали са замесени юрисдикции извън ЕС и ако е така, да ги идентифицират.

Въпреки постигнатия напредък, все още има проблеми със съпоставянето на данните. В изследването се съобщава, че малък процент (между 5—15 % за ДАС 1—4) от данните могат да бъдат съпоставени. Невъзможността за съпоставяне на данните означава, че данъчните администрации трябва да поискат или предоставят ръчно изготвена обратна информация на други държави членки. Това е непропорционално натоварващо от гледна точка на ресурси и е скъпо, като значително увеличава административната тежест върху данъчните администрации.

Използването на данни е широко разпространено (макар и несистематично), но администрациите трябва да носят по-голяма отговорност за това как се използват данните по ДАС

Държавите членки значително увеличиха използването на данните, получени по линия на ДАС, по време на периода на оценка, но ситуацията не е еднаква за всички ДАС. Данъчните органи активно използват информацията по ДАС1 и ДАС2, за да установят или преоценят данъчните основи или да потвърдят данъчните декларации на данъкоплатците, но данните, обменяни по ДАС3, ДАС4 и ДАС6, са по-подходящи за задачи по анализ на риска, предназначени да установят съществуването на схема за укриване на данъци.

Съобщава се за увеличение на използването на получените данни, но държавите членки не наблюдават ефективно или не публикуват резултатите, произтичащи от използването на данните. В доклада на ЕСП от 2021 г. е установена необходимостта от повишаване на прозрачността и видимостта на постиженията и резултатите, получени по линия на ДАС. ЕСП призова за обща рамка на ЕС за наблюдение на дейностите по административно сътрудничество с цел по-добро измерване на резултатите. Въпреки че е желателно да се постигне по-голяма прозрачност, е разбираемо, че е трудно точно да се отдадат резултатите на данните, получени по силата на ДАС, главно защото националните данъчни администрации не използват данните изолирано. Всъщност данните обикновено се комбинират и допълват с национални данни, за да се получи по-пълна картина за положението на данъкоплатеца. Например оценките на риска, извършвани от данъчните администрации на държавите членки, могат да се основават на информация от национални източници, заедно с тази от няколко ДАС. Самата оценка на риска може да не доведе до увеличаване на данъчните приходи или до някакъв количествено измерим резултат.

Системите за обмен чрез информационни технологии работят, но изискват значително разпределение на ресурси, за да се осигури функционирането им

Като цяло информационните системи, предоставени от Комисията и държавите членки, не са били пряко критикувани. Честотата на измененията от 2011 г. насам обаче оказва натиск както върху държавите членки, така и върху заинтересованите страни по отношение на създаването и поддържането на системи за предоставяне и обмен на информация.

ДАС предоставя единна хармонизирана рамка за предоставяне на информация, но във всяка държава членка трябва да се разработи отделна архитектура с ИТ, а това изисква значителни разходи и ресурси от всички заинтересовани страни. Следователно има силен интерес към цялостна цифрова трансформация с оглед опростяване на процедурите и намаляване на разходите.

4. Следващи стъпки

Въз основа на информацията от заинтересованите страни и извлечените поуки от оценката Комисията, според случая, ще проучи или ще предприеме, в консултация със съответните заинтересовани страни, следните действия за по-нататъшно подобряване на

функционирането на ДАС, като по този начин ще гарантира, че ще бъдат постигнати напълно нейните цели.

Опростяване на ДАС и гарантиране на съгласуваното ѝ прилагане, с цел да се намали административната тежест

Борбата с укриването и избягването на данъци и агресивното данъчно планиране остава много важен приоритет в дневния ред на Комисията за осигуряване на справедливо данъчно облагане и добре функциониращ вътрешен пазар. Една по-ясна, опростена и по-съгласувана рамка обаче, която се тълкува и прилага последователно във всички държави членки, ще подобри конкурентоспособността на ЕС чрез намаляване на административната тежест и увеличаване на правната сигурност за заинтересованите страни. Три мерки ще помогнат за постигането на тези цели.

Първо, от решаващо значение е различните правни текстове на ДАС да станат по-ясни чрез консолидирането им.

Второ, и в контекста на по-широката програма за опростяване, Комисията ще оцени възможностите за повишаване на цялостната вътрешна съгласуваност на правната рамка на ДАС — чрез премахване на евентуални дублирания и несъответствия, както и чрез проучване на възможностите за рационализиране или премахване на задълженията за предоставяне на информация, които биха могли да бъдат ненужно обременяващи.

Що се отнася до ДАС6, Комисията ще анализира внимателно и ще оцени необходимостта от евентуални изменения, по-специално на съществуващите типични белези, които биха могли да бъдат изяснени и рационализирани, като същевременно се гарантира, че системата остава стабилна по отношение на целите си и не е отслабена от измененията. Комисията също така ще проучи осъществимостта на интегрирането в опростената рамка на ДАС на принципите и концепциите, подробно разгледани от Съвета в рамките на предишното предложение UNSHELL.

Трето, за да се намалят несъответствията в тълкуването и прилагането на ДАС от държавите членки, Комисията (в сътрудничество с държавите членки) ще разработи и след това ще публикува насоки на ниво ЕС относно най-новите изменения на ДАС. Тя ще извършва това по-систематично за всички бъдещи изменения.

Подобряване на рамката за санкции на ДАС

Наличието на стабилна рамка за санкции е от съществено значение, за да се гарантира спазването на задълженията за предоставяне на информация съгласно ДАС2, ДАС4 и ДАС6. Несъответствията в рамките за санкции, въведени от държавите членки, носят риск от подкопаване на равнопоставените условия на конкуренция и могат да доведат до неравномерно прилагане на ДАС в рамките на ЕС.

За справяне с този проблем Комисията е готова и склонна да работи с държавите членки по оценяването на въведените режими на санкции и набелязването на начини за тяхното подобряване в съответствие със задълженията съгласно законодателството на ЕС.

Гарантиране на пълна идентификация на данъкоплатците посредством данъчен идентификационен номер (ДИН) от ЕС

Необходима е допълнителна работа, за да могат данъчните администрации на държавите членки да постигнат допълнителен напредък в осигуряването на съответствие на данните, получени чрез обмен на информация, и да се осигури по-автоматизирано идентифициране на данъкоплатците. Целта е да се постигне ниво на съответствие от 100 %.

Съществено важната роля на данъчния идентификационен номер (ДИН) за идентифицирането на данъкоплатците означава, че е целесъобразно да се проучи по-координиран подход за идентифициране на данъкоплатците на ниво ЕС. Комисията наскоро започна изследване за възможно решение на проблема с ДИН. Изследването ще оцени правната и техническата осъществимост, както и потенциалните разходи спрямо ползите от установяването на общ идентификатор (ДИН на ЕС), базиран на съществуващи идентификационни номера. В рамките на изследването също ще се проучат начини за предоставяне на централизиран инструмент, който да позволи на данъчните органи и икономическите субекти да потвърждават съответствието на ДИН от ЕС и да проверяват самоличността на данъкоплатеца по начин, които изисква разходването на по-малко ресурси, чрез използване на автоматизирани инструменти.

Увеличаване на систематичното използване на данни и разработване на по-добра проследимост

Данъчните администрации трябва по-систематично да използват данните, получени по силата на ДАС, за вътрешни данъчни процедури. Когато липсва рутинна употреба, повечето разходи се запазват, но ползите не са максимални.

Част от информацията, получена по силата на ДАС, се използва за предварително попълване на данъчни декларации. Това е препоръчителен начин за използване на данни и следва да се насърчава, но за целта е необходимо получаване на навременни, висококачествени данни и ефикасен механизъм за съпоставяне. В по-общ план, данните, получени по линия на ДАС, следва автоматично да се попълват в националните системи за анализ на риска. За целта са необходими подобрения в дизайна на националните системи за анализ на риска, като се вземат предвид най-добрите практики и се проучат техники и технологии, които позволяват използването на данни по линия на ДАС в реално време. Това допълнително подчертава качеството на инфраструктурите на информационните технологии в държавите членки и техния капацитет да бъдат адаптирани към такива системи.

Подобряването на оценката на резултатите от административното сътрудничество в рамките на ЕС изисква въвеждането на показатели и последваща работа за повишаване на обществената осведоменост. Комисията ще разгледа начини за по-обвързващо използване на ключовите показатели за ефективност за измерване на резултата от ДАС1—4, които бяха договорени на срещата на върха на Европейския съюз по въпросите на данъчната администрация (TADEUS). Държавите членки се насърчават също да разработват инициативи за повишаване на осведомеността относно ролята и резултатите от административното сътрудничество (особено АОИ).

Годишният доклад за резултатите от административното сътрудничество в областта на прякото данъчно облагане следва да включва обобщена публикация на резултатите и въздействието от използването на обменената информация.

Подобряване на данъчната дисциплина и ефективността чрез цифрова трансформация

Цифровата трансформация е важен фактор за подобряване на ефективността на данъчните администрации. Тя би могла да се използва за допълнително повишаване на оперативната съвместимост на информационните системи, за да се гарантира, че системите на държавите членки могат да комуникират ефективно помежду си, както и с лицата, предоставящи информация.

С поглед към бъдещето и с оглед опростяване и рационализиране на съществуващата информационна архитектура, която поддържа предоставянето и обмена на информация по линия на ДАС, Комисията би могла да проучи приложимостта и да оцени разходите/ползите от разработването на по-централизиран подход. Този подход би могъл да се състои в създаването на единно звено за достъп за обмен и, евентуално, за предоставяне на информация по силата на ДАС. Това би премахнало необходимостта от чест обмен на информация от страна на данъчните администрации и също така би позволило централизираното идентифициране на предоставящите информация субекти, така че информацията да трябва да се докладва само веднъж.

Подобна централизирана система би могла да допринесе за значителни икономии както за държавите членки, така и за предоставящите информация субекти, тъй като би позволила икономии от мащаба и рационализиране на инвестициите в ИТ. Тя би могла да увеличи цялостно възможността за гъвкавост на рамката за предоставяне и обмен на информация чрез ИТ, тъй като промените биха могли да се внедряват по-бързо в една рамка, отколкото в информационните рамки на 27-те държави членки. Това евентуално би допринесло и за постигането на други цели, свързани с ДАС, особено по отношение на подобряването на качеството на данните.

5. Заключения

ДАС предоставя стабилна правна рамка, която улеснява обмена на значителни обеми информация, която все по-често се съпоставя и използва от данъчните органи (както за оценка на риска, така и за целите на контрол), и насърчава доброволното спазване на данъчното законодателство от страна на данъкоплатците. ДАС работи ефективно и ефикасно, а разходите, свързани с нея, са съизмерими с генерираните ползи. Като цяло ДАС е съгласувана, има добавена стойност в сравнение с националните и международните алтернативи и остава много актуална по отношение на постигането на целите ѝ.

Въпреки значителния напредък, постигнат след предишната оценка, все още има няколко области, в които е необходимо да се извърши допълнителна работа в краткосрочен план, за да се подобри допълнително функционирането на ДАС, като същевременно се намали административната тежест за бизнеса. Това може да бъде постигнато чрез (i) добре проектирано опростяване (без да се подкопават целите на ДАС); (ii) подобряване на рамката

за санкции, свързана с ДАС; (iii) улесняване на автоматичното съгласуване на данните по линия на ДАС с данните на национално ниво; и (iv) осигуряване на последователното прилагане на ДАС в рамките на ЕС. Работата следва да продължи както за подобряване на използването на данни, така и за разработване на надеждно и автоматично идентифициране на данъкоплатците.

В дългосрочен план ще бъде необходимо да се проучи как да се рационализират ИТ системите и да се използва по-добре цифровата трансформация, за да се подобри анализът на риска, като същевременно се осигурят икономии на разходите за държавите членки и се намали административната тежест за бизнеса.